

februari '44 werd wat nog aan trawlers en loggers in de vaart was, naar Delfzijl verplaatst. Aan het feit dat zij het vissen op de Noordzee toestonden, trachtten de Duitsers militaire voordelen te ontlenu. Met inschakeling van enkele reders die NSB'er waren, brachten zij begin '41 zes loggers in de vaart die Nederlandse kentekenen droegen maar die in werkelijkheid een Duitse bemanning en een zendapparaat aan boord hadden: zij vormden een militaire voorpostenlinie. Enkele malen werd de Nederlandse vissersvloot door de Britse luchtmacht aangevallen, vermoedelijk al voordat het in Engeland bekend was welke list door de *Wehrmacht* toegepast werd, maar in elk geval nadien. In totaal gingen, ten dele evenwel door de mijnen die op zee gelegd waren, van mei '40 tot februari '44 22 vissersschepen verloren waarbij zes-en-tachtig opvarenden om het leven kwamen.

Haring, schelvis, kabeljauw, makreel en schol werden nog maar weinig gevangen, zoveel te meer wijting, schar, en sprout en blik. De Nederlandse Visserijcentrale liet de prijzen in de eerste twee bezettingsjaren stevig oplopen (Louwes werd eenvoudig voor een *fait accompli* geplaatst), tot het tienvoudige zelfs van het peil uit de zomer van '40. Aan de visafslag van het Staatsvisserijbedrijf te IJmuiden werd in juli '42 voor een kilo wijting f 3,50 betaald - een maand later decreteerde de Gemachtigde voor de Prijzen dat het nog maar f 0,90 mocht zijn. Dat had twee gevolgen: de animo om te vissen werd geringer en van de aangevoerde vis verdween een groter deel in de zwarte handel. Om te beginnen namen de opvarenden nu in plaats van de voor eigen gebruik toegestane 5 kilo vis minstens 15 kilo mee naar huis en voorts werd een stevig deel van de vangst na de officiële veiling onofficieel op een andere plaats geveild; de directeur van het Bedrijfsschap voor Visserijproducten (de vroegere Visserijcentrale) schat het deel dat zwart verhandeld werd, op 30%. Er gold toen nog steeds de regeling dat een derde van de officieel aangevoerde vis voor de *Wehrmacht* in Nederland bestemd was. Daarnaast vonden leveranties aan de *Wehrmacht* in België plaats. Anders dan vóór de oorlog werd echter voor het overige geen vis uitgevoerd. Het gevolg van dit alles was dat, tegen een vooroorlogs zeevis-verbruik van 4 kilo per hoofd van de bevolking, gemiddeld in '43 slechts 1½ kilo ter beschikking kwam en in '44 1 kilo. Gemiddeld! De officiële prijzen, hoezeer ook verlaagd vergeleken met de daarvóór geldende, maakten de vis voor de grote meerderheid der bevolking onbetaalbaar. Het tekort aan vlees werd door het tekort aan vis geaccentueerd.